

ПРАКТИЧНІ РІШЕННЯ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОГО ОСВІТЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЗПО ДЛЯ ЕФЕКТИВНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ВІДПОВІДНО ДО ЗАПИТІВ РИНКУ ПРАЦІ

Герасименко Ю.С., завідувачка кафедри педагогіки, психології та менеджменту Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України

У тезах розкрито актуальні підходи до формування цифрового освітнього середовища закладів професійної освіти. Обґрунтовано роль цифровізації як ключового чинника підвищення якості підготовки фахівців відповідно до потреб сучасного ринку праці. Окреслено практичні рішення впровадження цифрових інструментів, освітніх платформ, симуляційних технологій та елементів дуальної освіти. Визначено основні виклики та перспективи розвитку цифрового освітнього середовища у професійній освіті.

Сучасний ринок праці характеризується швидкими технологічними змінами, цифровізацією виробничих процесів та зростанням вимог до професійних компетентностей працівників. У цих умовах заклади професійної (професійно-технічної) освіти (ЗПО) мають забезпечити підготовку фахівців, здатних ефективно працювати в умовах цифрової економіки.

Одним із ключових напрямів модернізації освітнього процесу є формування цифрового освітнього середовища, яке забезпечує інтеграцію сучасних технологій навчання, доступ до цифрових ресурсів, індивідуалізацію освітніх траєкторій та наближення навчання до реальних умов виробництва [1].

Цифрове освітнє середовище ЗПО можна визначити як інтегровану систему технічних, програмних, педагогічних і організаційних засобів, що забезпечують реалізацію освітнього процесу з використанням цифрових технологій.

Його основними компонентами є:

- цифрові освітні платформи (LMS);

- електронні навчальні ресурси;
- засоби комунікації та онлайн-взаємодії;
- віртуальні лабораторії та симулятори;
- системи оцінювання та моніторингу результатів навчання.

Таке середовище створює умови для гнучкого навчання, розвитку самостійності здобувачів освіти та формування цифрових компетентностей.

Одним із базових практичних рішень є використання систем управління навчанням (Moodle, Google Classroom, Microsoft Teams). Вони дозволяють:

- організувати дистанційне та змішане навчання;
- забезпечити доступ до навчальних матеріалів 24/7;
- здійснювати контроль і оцінювання знань;
- підтримувати індивідуальні освітні траєкторії.

Особливо важливим є застосування віртуальних тренажерів, які моделюють реальні виробничі процеси. Це дозволяє:

- безпечно відпрацьовувати професійні навички;
- зменшити витрати на матеріали;
- підвищити якість практичної підготовки.

Поєднання навчання у закладі освіти та на підприємстві може бути посилене цифровими інструментами:

- електронні щоденники практики;
- онлайн-звітність здобувачів;
- цифрова взаємодія з роботодавцями.

Це забезпечує тісний зв'язок освіти з реальними потребами ринку праці.

Застосування відкритих платформ (Coursera, EdEra, Prometheus) сприяє:

- розширенню доступу до якісного контенту;
- оновленню навчальних програм;
- розвитку самоосвіти здобувачів.

Ефективність цифрового середовища залежить від рівня підготовки педагогів. Необхідно:

- організовувати тренінги та курси підвищення кваліфікації;

- впроваджувати внутрішні системи обміну досвідом;
- стимулювати використання інноваційних методик навчання [2].

Сучасний роботодавець очікує від випускника не лише професійних знань, а й цифрової грамотності, гнучкості, здатності до командної роботи та швидкої адаптації.

Цифрове освітнє середовище дозволяє:

- формувати цифрові та професійні компетентності одночасно;
- моделювати реальні виробничі ситуації;
- наближати навчання до умов конкретних підприємств;
- забезпечувати швидку адаптацію випускників до робочого місця.

Таким чином, цифровізація освіти стає ключовим механізмом узгодження підготовки фахівців із вимогами ринку праці.

Попри значні переваги, процес формування цифрового освітнього середовища у ЗПО супроводжується низкою проблем:

- недостатнє матеріально-технічне забезпечення;
- нерівномірний рівень цифрової компетентності педагогів;
- обмежений доступ до сучасного програмного забезпечення;
- недостатня інтеграція освіти та бізнесу.

Подолання цих викликів потребує системної державної підтримки та партнерства з роботодавцями.

Формування цифрового освітнього середовища ЗПО є стратегічним напрямом модернізації професійної освіти. Використання сучасних цифрових технологій, LMS-платформ, симуляційних засобів та елементів дуальної освіти забезпечує підвищення якості підготовки фахівців.

Реалізація практичних рішень сприяє узгодженню освітнього процесу з потребами ринку праці, формуванню конкурентоспроможного випускника та розвитку інноваційної освітньої системи в Україні.

Список використаних джерел:

1. Закон України: «Про освіту» № 4695-IX від 03.12.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Розпорядження Кабінету Міністрів України: Про схвалення Стратегії цифрового розвитку інноваційної діяльності України на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025-2027 роках № 704-р від 14.07.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1351-2024-%D1%80#Text>